



## Undervisningsbeskrivelse

### Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

<b>Termin</b>	Juni 2023
<b>Institution</b>	Rybners Tekniske Gymnasium
<b>Uddannelse</b>	HTX
<b>Fag og niveau</b>	Idehistorie B
<b>Lærer(e)</b>	Pernille Jensen
<b>Hold</b>	3d

### Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

<b>Titel 1</b>	Intro til faget
<b>Titel 2</b>	Bæredygtighed
<b>Titel 3</b>	Fra oldtid til i dag
<b>Titel 4</b>	Krig og DIO
<b>Titel 5</b>	Den industrielle revolution
<b>Titel 6</b>	Metodisk introduktion og dyb historie
<b>Titel 7</b>	Køn
<b>Titel 8</b>	Europas nye imperier
<b>Titel 9</b>	Ideer og teknologi i den moderne stat
<b>Titel 10</b>	Teknologi og kultur fra lokal til global
<b>Titel 11</b>	Teknologisk dannelse
<b>Titel 12</b>	Eksamensopgaven



## Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

<b>Titel 1</b>	<b>Intro til faget</b>
<b>Indhold</b>	<p>Spandauermodellen Dilemmadiskussioner (etik, filosofi) Trekassemodellen (er anvendt på antidepressiver) Historisk kildekritik (kort intro)</p> <p>Lykkepillen og lykkebegrebet. Lykkepillen som teknologi, lykkepillens historie, lykkebegrebet.</p> <p><i>Hvad står dit lykkebarometer på i dag? Information 2008</i></p> <p><i>Teknologihistorie: Lykkepillen (Anti-depressiver)</i> - <i>Baggrundstekst: "Lykkepiller" på Faktalink</i></p> <p><i>Ideer om lykke: Aristoteles om det gode liv</i> <i>Philosophy – The good life: Aristotle. Human wellbeing and the good life by Chris Surprenant. University of New Orleans.</i></p> <p><i>Aristotle &amp; Virtue Theory: Crash Course Philosophy</i></p>
<b>Omfang</b>	Uge 30 – 35
<b>Særlige fokuspunkter</b>	<p>Faglige mål <i>analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens</i> <i>demonstrere viden om fagets identitet og metoder</i></p> <p>Kernestof <i>samspillet mellem ideer, teknologier, samfund og videnskab, herunder teknologisk viden- skab</i></p>
<b>Væsentligste arbejdsformer</b>	Klasseundervisning, individuelt arbejde, gruppearbejde



## Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

<b>Titel 2</b>	Bæredygtighed
<b>Indhold</b>	<p>Begrebet bæredygtighed Signe Molde: Satireudsendelse om modeindustrien <i>Udsendelsen: Havet sletter alle spor (45 min. om grindstedværket). CFU</i> ANT-metode: Aktør-netværksteori laves over begrebet forurening Idehistorie, Systeme Kap.12. om bæredygtighedsbegrebet, det antropocæne, befolkningstilvækst, økonomisk vækst og biologisk vækst. (Karl Marx og Adam Smith) Eleverne holder oplæg om bæredygtig produktion og teknologi.</p> <p><i>Søren Ryge: Far, mor og børn (2), DR 2015 (28 min)</i></p> <p>Teknologioptimisme <i>Hans Rosling: Den intelligente vaskemaskine (YouTubevideo)</i></p> <p>Peter Kemp: Teknologietik</p> <p>Teknologibogen "Menneskeskabt: Kapitel 10:"Antropocæn – et historisk tilbageblik på nutiden"</p> <p>Skriveopgave Skriv en historie fra fremtiden til dine bedsteforældre i nutiden.</p>
<b>Omfang</b>	Uge 36 – 41
<b>Særlige fokus-punkter</b>	<p>Faglige mål <i>analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskabsmæssige omstændigheder for teknologisk innovation,</i> <i>herunder vekselvirkning med naturen</i> <i>analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens</i> <i>demonstrere viden om fagets identitet og metoder</i></p> <p>Kernestof <i>natur, teknologi og produktion i historisk og nutidigt perspektiv</i> <i>erkendelsesteoretiske, etiske, livsfilosofiske og kulturelle aspekter ved udvikling og brug af teknologi</i></p>
<b>Væsentligste arbejdsformer</b>	Klasseundervisning/ gruppearbejde/ individuelt arbejde/elevoplæg/diskussioner



### Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

<b>Titel 3</b>	Fra oldtiden til i dag
<b>Indhold</b>	<p>Verdenshistorien i syv perioder: Dyb historie, oldtiden, middelalderen, renæssancen, oplysningstiden, den første industrielle revolution, de store krige, efterkrigstiden.</p> <p>Fremlæggelse om en periode med fokus på idéhistorien, teknologihistorien og den almene historie</p> <p>Uge 43: Introduktion til emnet, vise video med verdenshistorisk overblik. Eleverne arbejder selvstændigt med en periode. Uge 47-51: Fremlæggelser og supplerende information (inkl. evt. nye videoklip eller lignende), spørgsmål og klassediskussioner. Supplerende selvstændigt arbejde.</p> <p>Materiale: Verdenshistorisk Oversigt, Systime Opdagelsernes historie fra antikken til i dag, Tandem Forlag 2008 Diverse videoer om store tænkere (Aristoteles/Platon, Aquinas, humanismen, Kant, Karl Marx, Freud)</p>
<b>Omfang</b>	Uge 43 – 51
<b>Særlige fokuspunkter</b>	<p>Faglige mål <i>redegøre for væsentlige idéhistoriske og teknologihistoriske udviklingslinjer og begivenheder fra oldtiden til i dag</i> <i>analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens</i> <i>demonstrere viden om fagets identitet og metoder</i></p> <p>Kernestof idéhistoriske, teknologihistoriske og almenhistoriske udviklingslinjer fra oldtiden til i dag natur, teknologi og produktion i historisk og nutidigt perspektiv samspillet mellem ideer, teknologier, samfund og videnskab, herunder teknologisk videnskab erkendelsesteoretiske, etiske, livsfilosofiske og kulturelle aspekter ved udvikling og brug af teknologi</p> <p>Der indgår materiale på engelsk.</p>
<b>Væsentligste arbejdsformer</b>	Klasseundervisning/projektarbejdsform/ elevoplæg



## Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

<b>Titel 4</b>	Krig og DIO
<b>Indhold</b>	<p>Filmen Armadillo af Janus Metz Pedersen, 2010 (<a href="#">CFU</a>) vises i dansk) Intro til historisk kildekritik via dokumentarfilmen Armadillo Eleverne laver desuden historisk kildekritik på selvvalgt materiale om krig. Repetition af trekassemodellen/ANT, der anvendes på begrebet krig og på en krigsteknologi.</p> <p>Materiale: Zander Hagen: Eksistens og ansvar, kapitel 3 Intro til den klassiske etik, dydsetikken, pligtetikken og konsekvensetikken (Aristoteles og den gyldne middelvej, Kant og det kategoriske og praktiske imperativ, Benthams/Mills konsekvensetik)</p> <p>Hvad er de etiske spilleregler i krig? Menneskerettighederne Genève-konventionerne læses og diskuteres på klassen. FN's verdenserklæring om menneskerettigheder (1948) Video om menneskerettigheder (fra Institut for menneskerettigheders hjemmeside) Genève-konventionerne læses og diskuteres på klassen.</p> <p>Foredrag om moral og etik i krig af officer Søren Sjøgren</p> <p>Besøg på Esbjerg hovedbibliotek med fokus på informationssøgning, kildekritik. Eleverne søger litteratur til deres valgte problemformulering</p> <p>Intro til formalia om opgaven; disposition, indhold, metoder</p> <p>Supplerende materiale 'Kan vi læredræberbotter at handle etisk i krig? Videnskab.dk 15.4 2018 Marshall Rosenberg: Nonviolent Communication with Marshall Rosenberg – a Brief introduction, YouTube 2011</p>
<b>Omfang</b>	Uge 1 – 6
<b>Særlige fokuspunkter</b>	<p>Faglige mål <i>analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens</i> <i>analysere konkrete faglige problemstillinger under inddragelse af forskelligartet historisk materiale</i> <i>behandle problemstillinger i samspil med andre fag</i> <i>demonstrere viden om fagets identitet og metoder</i> Kernestof <i>erkendelsesteoretiske, etiske, livsfilosofiske og kulturelle aspekter ved udvikling og brug af teknologi</i> <i>forskellige tilgange til anvendelser af teknologi, ideer og historie.</i></p>
<b>Væsentligste arbejdsformer</b>	Klasseundervisning/ individuelt skriftligt arbejde/



## Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

<b>Titel 5</b>	Industrialismen
<b>Indhold</b>	<p><b>Intro til industrialismen</b></p> <p>Jeremy Black: Why the Industrial Revolution Happened Here, <a href="http://www.bbc.co.uk/programmes/b01pz9d6">http://www.bbc.co.uk/programmes/b01pz9d6</a>,</p> <p>Elevoplæg</p> <p>Materialer på engelsk</p> <p>John McIlwain: The Industrial Revolution (1998)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>-Towards an Industrial Revolution</li><li>-Steam Power</li><li>-Better Transport</li><li>-Protest and Reform</li></ul> <p>Eleverne har udformet power point til fremlægning på klassen. De har fået tildelt følgende teknologiske emner: Råvarer/materialer, dampmaskinen, transport på vand (kanaler), transport på land (jernbanen), fabrikker, sociale forhold. De har desuden lavet en elevaktiverende aktivitet: Skriveopgaver, spørgsmål og svar, walk and talk mm.</p> <p><b>Kildekritik og historiebrug</b></p> <p>Bentley, Elizabeth: Vidneudsagn om arbejdsforholdene på en fabrik, ca. 1815. Fra: <i>Øjenvidner til historien</i>. Haase &amp; søns forlag, Finland, 3.udg. 2005.</p> <p>Klip fra Modern Times af Charlie Chaplin (1938)</p> <p>Uddrag fra 'Historien om Danmark. Grundloven, folket og magten,' DR (arbejderkamp i Danmark, Louis Pio)</p> <p>'Nu fortæller DR 'historien om Danmark' af Charlotte Gylstof. 17.3 2017</p> <p>Søren Espersen: Historien om Danmark er " en gang venstreorienteret propaganda i helt stor stil". Politiken</p> <p>Store tænkere: Industrialismen og kapitalismen</p> <p>Fra Antikken kap. 13 s.157-181 (Darwin, Comte, Mill og Marx) med fokus på Karl Marx</p> <p>Political theory- Karl Marx, YouTube 19.12 2014</p> <p>Political theory - Adam Smith, YouTube 26.12.2014</p>
<b>Omfang</b>	Uge 8 - 15
<b>Særlige fokus-punkter</b>	<i>Faglige mål</i> <i>analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskabsmæssige omstændigheder for teknologisk innovation, herunder vekselvirkning med naturen</i> <i>analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den</i>



	<p><i>menneskelige eksistens</i></p> <p><i>analysere konkrete faglige problemstillinger under inddragelse af forskelligartet historisk materiale</i></p> <p><i>diskutere aktuelle problemstillinger med udgangspunkt i fagets perspektiver, herunder reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende</i></p> <p><i>demonstrere viden om fagets identitet og metoder</i></p> <p><i>Kernestof</i></p> <p><i>Gennem kernestoffet skal eleverne opnå faglig fordybelse, viden og kundskaber. Kernestoffet er: idéhistoriske, teknologihistoriske og almenhistoriske udviklingslinjer fra oldtiden til i dag</i></p> <p><i>natur, teknologi og produktion i historisk og nutidigt perspektiv</i></p> <p><i>forskellige tilgange til anvendelser af teknologi, ideer og historie.</i></p> <p><i>Der skal indgå materiale på engelsk samt, når det er muligt, på andre fremmedsprog.</i></p>
<b>Væsentligste arbejdsformer</b>	Klasseundervisning/gruppearbejde/elevaktiverende undervisning/ oplæg på klassen



## Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

<b>Titel 6</b>	Metodisk introduktion og dyb historie
<b>Indhold</b>	<p>Grundbogsmateriale:</p> <p>Alex Young Pedersen, Casper Andersen, Jakob Bek-Thomsen: "Idehistorie", systime A/S, første udgivelse 2018</p> <p>Kapitel 1.0 Idehistorie som fag</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- 1.1 idehistoriens genstandsfelt</li></ul> <p>Kapitel 2.0: Idehistoriske tilgange</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- 2.1 Almen historie</li><li>- 2.1 Teknologihistorie</li><li>- 2.1 Idehistorie</li></ul> <p>Kapitel 3.0: Dyb historie</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- 3.1 Mennesket – et af de teknologibrugende dyr</li><li>- 3.2 Menneskets dybe teknologiske historie</li><li>- 3.3 Mennesket er en kok</li><li>- 3.4 Den dybe historie i idehistorisk perspektiv</li></ul> <p>Rane Willerslev Historien om mennesket, sæson 1-4, DRTV, 2020 Jared Diamond Guns, germs and steel, dokumentar, del 3</p>
<b>Omfang</b>	Uge 33-36
<b>Særlige fokuspunkter</b>	<p><i>Faglige mål</i></p> <p><i>Demonstrere viden om fagets identitet og metoder</i></p> <p><i>Diskutere aktuelle problemstillinger med udgangspunkt i fagets perspektiver, herunder reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende</i></p>
<b>Væsentligste arbejdsformer</b>	Klasseundervisning, gruppearbejde, proces- og formidlingsorienterede aktiviteter.





<b>Titel 7</b>	Køn
<b>Indhold</b>	<p>Intro</p> <p>Blå bøger er fyldt med sexismen og kønsstereotyper- Gymnasieskolen, 10.10. 2022 af direktør for Kvininfo Henriette Laursen</p> <p><u>Grundbogmateriale:</u></p> <p>Alex Young Pedersen, Casper Andersen, Jakob Bek-Thomsen: <i>Ide-historie</i>, systime A/S, første udgivelse 2018</p> <p>Kapitel 4.0 perspektiver på køn og teknologi: 4.1 Kønsteori, 4.3 Mere teknologi lig med mere frihed? Kilde: Professor Saxtorphs mindretalsudtalelse, 1894</p> <p><u>Andet materiale:</u></p> <p>Historielab: Køn i reklamer før og i dag</p> <p>Danmarkshistorien.dk: Sædelighedsfejden</p> <p>Chimamanda Ngozi Adichie: We should all be feminists. TED-talk 12.4 2013</p> <p>DR Uden køn (19.8 2013) en kønsforsker sendes til Børnehaven Dagmarasylet i Ringsted.</p> <p>Casearbejde med elevernes selvvalgte problemstillinger om køn. Der er arbejdet med arbejdsmiljøloven og sexchikane, kønsfordeling i hjemmet, podcast med diskussioner om maskulinitet, flydende seksualitet, juridisk kønsskifte, nyfeminismen på de sociale medier,</p>
<b>Omfang</b>	Uge 38-45
<b>Særlige fokuspunkter</b>	<p><i>Her med fokus på køn og teknologi gennem historien:</i></p> <p><i>Sammenligne udviklingen og brugen af ideer og teknologi på tværs af kulturer på forskellige niveauer, fra det lokale til det globale</i></p> <p><i>Analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens</i></p> <p><i>Analysere konkrete faglige problemstillinger under inddragelse af forskelligartet historisk materiale</i></p> <p><i>Diskutere aktuelle problemstillinger med udgangspunkt i fagets perspektiver, herunder reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende</i></p>
<b>Væsentligste arbejdsformer</b>	Klasseundervisning, casearbejde/ gruppearbejde,



<b>Titel 8</b>	Europas nye imperier
<b>Indhold</b>	<p>Intro</p> <p>Hvad er imperialismen, eleverne arbejder med kort fra 1500-tallet</p> <p><u>Grundbogmateriale:</u></p> <p>Alex Young Pedersen, Casper Andersen, Jakob Bek-Thomsen: <i>Idehistorie</i>, systime A/S, første udgivelse 2018</p> <p>Kapitel 5.0 Europas nye imperier</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• 5.1 Opdagelsen af havet</li><li>• 5.2 Havet og ideerne</li><li>• 5.3 Spanierne i Amerika</li><li>• Kildetekst: Columbus' brev om sit møde med den nye verden (1493)</li><li>• Statsminister Lars Løkke's tale i forbindelse med besøg på Sankt Croix, Transferday 2017.</li></ul> <p>Eleverne sætter de to breve ind i den idehistoriske kontekstualisme model.</p> <p>Eleverne arbejder med landene i Europa og deres imperiale historie. Elevoplæg, hvor de anvender Headricks model: motiver, midler og miljø.</p> <p>Dokumentarfilm:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• CFU: Plyndringens tidsalder, DR 2, 2012</li><li>• Jared Diamond serie om Guns, germs and steel (1997)</li></ul>
<b>Omfang</b>	Uge 46-3
<b>Særlige fokuspunkter</b>	<p><i>Analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskabelige omstændigheder for teknologisk innovation, herunder vekselvirkning med naturen</i></p> <p><i>Analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens</i></p> <p><i>Analysere konkrete faglige problemstillinger under inddragelse af forskelligartet historisk materiale</i></p> <p><i>Diskutere aktuelle problemstillinger med udgangspunkt i fagets perspektiver, herunder reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende</i></p>



<b>Væsentligste arbejdsfor- mer</b>	Klasseundervisning. Gruppearbejde, projektarbejdsform, skriftligt arbejde. proces- og formidlingsorienterede aktiviteter.
<b>Titel 9</b>	Ideer og teknologi i den moderne stat
<b>Indhold</b>	Intro: Hvad betyder staten for mig? <u>Grundbogmateriale:</u> Alex Young Pedersen, Casper Andersen, Jakob Bek-Thomsen: <i>Ide- historie</i> , systime A/S, første udgivelse 2018 Kapitel 6.0 Ideer og teknologi i den moderne stat <ul style="list-style-type: none"><li>• 6.1 Den moderne territorialstats kendetegn</li><li>• 6.2 Når staten fejler</li><li>• 6.3 Kritikerne af Scotts blik på staten</li></ul> - Gruppearbejde og fremlæggelse af selvvalgte teknologier, som eleverne afprøvede Scotts model på.
<b>Omfang</b>	Uge 3-4
<b>Særlige fokuspunkter</b>	<i>Sammenligne udviklingen og brugen af ideer og teknologi på tværs af kulturer på forskellige niveauer, fra det lokale til det globale</i> <i>Analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskabsmæssige omstæn- digheder for teknologisk innovation, herunder vekselvirkning med naturen</i> <i>Analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betyd- ningen for den menneskelige eksistens</i> <i>Analysere konkrete faglige problemstillinger under inddragelse af forskelligartet historisk materiale</i> <i>Diskutere aktuelle problemstillinger med udgangspunkt i fagets perspektiver, her- under reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende</i>
<b>Væsentligste arbejdsfor- mer</b>	Klasseundervisning, refleksionskrivning, pararbejde



<b>Titel 10</b>	Teknologi og kultur fra lokal til global
<b>Indhold</b>	<p><u>Grundbogmateriale:</u> Alex Young Pedersen, Casper Andersen, Jakob Bek-Thomsen: <i>Ide-historie</i>, systime A/S, første udgivelse 2018</p> <p>Kapitel 7.0 Teknologi og kultur fra lokal til global</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• 7.1 Teknologiens evolution</li><li>• 7.2 Teknologiens appropriation</li><li>• 7.3 Teknologien i nyt lys</li></ul> <p>Eleverne arbejder med formidling af en selvvalgt teknologi, hvor de er teknologiekspertter, der arbejder med at forklare om teknologisk innovation og udvikling ud fra evolutionscyklussen og appropriation: kannibalistisk, kreolsk og barok.</p> <p>De skriver videnskabelige artikler og laver podcasts om containerbølgen, smarthphone, computerspil mm.</p>
<b>Omfang</b>	Uge 5-7
<b>Særlige fokuspunkter</b>	<p><i>Sammenligne udviklingen og brugen af ideer og teknologi på tværs af kulturer på forskellige niveauer, fra det lokale til det globale</i></p> <p><i>Analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskabelige omstændigheder for teknologisk innovation, herunder vekselvirkning med naturen</i></p> <p><i>Analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens</i></p>
<b>Væsentligste arbejdsformer</b>	Klasseundervisning, gruppearbejde, skriftligt arbejde, proces- og formidlingsorienterede aktiviteter.



<b>Titel 11</b>	Teknologisk dannelse
<b>Indhold</b>	<p>Intro</p> <p>Hvad er teknologisk og almen dannelse? Hurtigskrivning</p> <p><u>Grundbogmateriale:</u></p> <p>Alex Young Pedersen, Casper Andersen, Jakob Bek-Thomsen: <i>Ide-historie</i>, systime A/S, første udgivelse 2018</p> <p>Kapitel 14. teknologisk dannelse</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• 14.1 Dannelse i gymnasiet</li><li>• 14.2 Naturvidenskabelig dannelse</li><li>• 14.3 Dannelsesidealer og teknologien</li><li>• 14.4 Tænkning på tværs</li><li>• 14.5 Hvad dannelse ikke er</li></ul>
<b>Omfang</b>	Uge 13
<b>Særlige fokuspunkter</b>	<p><i>Analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens</i></p> <p><i>Diskutere aktuelle problemstillinger med udgangspunkt i fagets perspektiver, herunder reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende</i></p>
<b>Væsentligste arbejdsformer</b>	Klasseundervisning, skriftligt arbejde.